

SAYI • ISSUE

48

YIL • YEAR

2022

ISSN 1301-3289

E-ISSN 2822-2903

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

ISAM.

TURKIYE DIYANET FOUNDATION
CENTRE FOR ISLAMIC STUDIES

مركز البحوث الإسلامية
وقف الديانة التركي

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı / Issue 48 • Yıl / Year 2022

Sahibi / Owner	TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) adına Prof. Dr. Raşit Küçük
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor	Erdal Cesar
Yayın Kurulu / Editorial Board	Prof. Dr. Raşit Küçük, Prof. Dr. İsmail E. Erünsal, Prof. Dr. M. Âkif Aydın, Prof. Dr. Rahim Acar, Prof. Dr. Casim Avcı, Prof. Dr. Feridun Emecen, Prof. Dr. Tahsin Görgün, Prof. Dr. Şükrü Özen, Prof. Dr. Mustafa Sinanoğlu, Prof. Dr. Cengiz Tomar, Prof. Dr. Ömer Türker, Prof. Dr. Salime Leyla Gürkan, Prof. Dr. Halit Özkan, Prof. Dr. M. Suat Mertoğlu, Prof. Dr. Tuncay Başoğlu, Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu, Doç. Dr. Muhammet Zahid Atçıl, Dr. Öğr. Üyesi Enes Büyük, Dr. Ali Hakan Çavuşoğlu, Dr. Mustafa Demiray
Yayın Danışma Kurulu / Advisory Board	Prof. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Hayreddin Karaman (TDV İSAM) Prof. Dr. Oliver Leaman (University of Kentucky) Prof. Dr. Mustafa Kara (Uludağ Üniversitesi Emekli Öğr. Üyesi) Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi) Prof. Dr. Ali Akyıldız (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Ali Köse (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Talip Küçükcan (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Recep Şentürk (İbn Haldun Üniversitesi) Prof. Dr. M. Sait Özervarlı (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Editör / Editor Kitâbiyat Editörleri / Review Editors	Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu (Marmara Üniversitesi) Doç. Dr. Muhammet Zahid Atçıl (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi Enes Büyük (Samsun Üniversitesi)
Yayın Sekreteri / Assistant Editor	Adem Sari
Dil Editörleri / Language Editors	İsa Kayaalp (Türkçe), Michael Kaplan (İngilizce), Muhammed Şahin (Arapça)
Bibliyografya Editörü / Bibliography Editor	Abdülkadir Şenel
Tasarım / Graphic Design Baskı / Printed by	Ender Boztürk, Ali Haydar Ulusoy, Hasan Hüseyin Can TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi Ostim OSB Mah. 1256 Cadde No. 11 Yenimahalle / Ankara Tel. 0312. 354 91 31 Faks. 0312. 354 91 32 Sertifika No. 48058

İslam Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı
(Ocak ve Temmuz) yayımlanan hakemli ve akademik bir dergidir.
Dergide yer alan yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu dergi ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları, Modern Language Association Database,
ATLA Religion Database, *Index Islamicus* ve ERIH Plus tarafından taranmaktadır.

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 38, Bağlarbaşı 34662
Üsküdar-İstanbul
Tel. (0216) 474 08 50 Fax. (0216) 474 08 74
isad.isam.org.tr

© İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2022
ISSN 1301-3289

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı/Issue 48 • Yıl/Year 2022

Makaleler /Articles

Rivayet, Anlam ve Yorum: Mantar Hadisinin Serencamı / The Story of a Prophetic Ḥadith on Mushrooms: Transmission and Commentary 1

HALİT ÖZKAN

Bir Devvânî Muhalifi: Ebû İshak en-Neyrîzî ve *Risâle fî tahkiki hakikati'l-ilm* Adlı Eseri / An Opponent of al-Dawwânî: Abû İshâq al-Nayrîzî and His *Risâla fî taḥqîq ḥaḳîqat al-‘ilm* 47

HASAN KORKMAZ

Osmanlı'da Afyon, Kahve ve Tütün Hakkında Bir Usul Tartışması: Câbîzâde Halil Fâiz Efendi ve *el-Kelimâtü'l-Uşûliyye'si* / A Methodological Debate on Opium, Coffee, and Tobacco During the Ottoman Period: Cabizade Halil Faiz Efendi and His *al-Kalimât al-uşûliyya* 111

TAHA YASİN TAN

نظريّة استعدادات الماهية عند ابن عربي وعلاقتها بنفي الجبر عن العباد / Theory of Quiddity Preparedness by Ibn al-‘Arabî and its Relation to the Negation of Determinism of Servants 147

MÜNZİR ŞEYHHASAN / منذر شيخ حسن

Değerlendirme Makalesi / Review Article

Türkiye'de Üniversite ve Yüksek Öğretime Dair Telif Eserler (1980'den Günümüze) / A Review of the Literature on the University and Higher Education in Turkey (from 1980 to present) 183

TUNCAY BAŞOĞLU

Kitâbiyat / Book Reviews

Ersin Kabakcı, *Çağdaş Batı Literatüründe Kur'an Metnine Yaklaşımlar*
-Metin Bütünlüğü Arayışları- 261

HADİYE ÜNSAL

Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ, *Mine't-Türâsî'n-nakdî:*
Dirâse ve tahlîl 266

İSMAİL ARAZ

Ali Karataş, *Tefsir Geleneğinde Rivâyet* 272

ÖMER DİNÇ

James Frankel, *Islam in China* 276

ESRA ÇİFCİ

Yaşar Şimşek, *Türkler ve Kur'an* 281

AHMET UĞUR

Muhammed Muhtâr eş-Şinkîti (çev. Muhammet Çelik),
el-Ezmetü'd-düstûriyye fi'l-hadâratil-İslâmiyye: Mine'l-fitnetil-kübrâ
il'er-rebîil-Arabî 285

ÖZGÜR KAVAK

Johanna Pink, *Muslim Qur'anic Interpretation Today: Media, Genealogies,*
and Interpretive Communities 291

MUHAMMED COŞKUN

Vefeyat / Obituary

JOSEF VAN ESS (1934-2021) 295

HİLAL GÖRGÜN – TAHSİN GÖRGÜN